

TEKST
Babs De Vocht

FOTO
Education International

‘Ik hou van de leerplatformen die ontworpen en geleid worden door leraren, met een educatief doel.’

David Edwards

Ik denk dat niemand uit deze crisis komt als voorheen

David Edwards staat aan het hoofd van Education International (EI), de grootste organisatie ter wereld van onderwijsvakbonden. Wij konden hem temidden de coronacrisis strikken voor een interview over digitale leerplatformen, datamining, onderwijs en leven na corona, ... In het gesprek zien we één rode draad: de leraar staat centraal.

Digitaal onderwijs, de toekomst?

Digitale leerplatformen worden massaal gebruikt. Niet alleen in onderwijs. We organiseren vergaderingen en communiceren met onze vrienden en familie. Tussen de rode cijfers op de beurzen, zijn er enkele bedrijven, zoals ZOOM, die nu met grote snelheid omhoogschieten. Zijn ze dan zo feilloos die digitale platformen?

David Edwards: "Niet alle platformen zijn gelijk. Ik hou van de platformen die ontworpen en geleid worden door leraren en andere opvoeders met een educatief doel. Ik denk niet dat elk platform dat voor professionele doeleinden gebouwd is, noodzakelijkerwijs het beste is om te gebruiken in onderwijscontext". Al maakt hij zich niet al te

veel zorgen over deze nieuwe platformen. David Edwards: "Leraren hebben elk instrument sinds het begin der tijden aangepast. Het is belangrijk om te weten dat de helft van de wereld geen toegang heeft tot het internet, en de helft daarvan zelfs geen toegang heeft tot elektriciteit. We moeten ons dus scherp blijven richten op wat belangrijk is en dat zijn de leraren. Leraren zijn de oudste beoefenaars van vrije, toegankelijke informatiestromen. Zij schikken zich in de steeds veranderende wereld. Dat maakt hen net onmisbaar voor studenten, ongeacht hoeveel technologie in de klas beschikbaar is. Zoals Andreas Schleicher van de OESO zei: "Technologie kan het werk van toegewijde leraren versterken, maar het zal de leraren niet vervangen"."

>> Toch oppassen!

De digitale leerplatformen zijn een handige oplossing in deze tijden, maar tegelijk moeten we bewust blijven van het gevaar van bedrijven die dataminieren en die gegevens verkopen aan ongewenste kopers.

David Edwards: "Het is een groot risico. De GDPR (General Data Protection Regulation of algemene verordening gegevensbescherming) is zeer belangrijk. Daarom hebben we een publieke sector en moeten we die ook krachtig maken. We roepen op tot een mensgerichte benadering van het gebruik van deze tools. We moeten de gegevens van de studenten beschermen. We doen dat met de betrokkenheid van leraren en hun vakbonden."

Tegelijkertijd is er ook een risico voor monopolies van technologieleveranciers die de onderwijswereld zullen domineren. David Edwards: "We hebben gezien dat bedrijven, zoals Pearson en Bridge, grote Amerikaanse onderwijsmultinationals, streven naar een soort van "onze scholen, onze regels, onze materialen" aanpak. Sommige van deze piraten van educatieve technologie dro-

men nog steeds van de zogenaamde "leraarloze" school. Maar ik ga ik er hoopvol vanuit dat enkele van de scherpste ondernemers op het gebied van serieuze online tools leraren zijn. En natuurlijk zijn ze dat. De uitdaging is natuurlijk om gebruik te maken van wat de technologie ons kan bieden en tegelijkertijd het risico te elimineren, inclusief het risico dat de beste tools en de breedste toegang tot onderwijssystemen niet het monopolie worden van de kolossen zoals Google, Microsoft, enzovoort. Leraren en hun vakbonden moeten zeer betrokken worden bij alle beslissingen over het gebruik van technologie in hun school."

Digitale kloof: pijnlijke realiteit

Deze crisis heeft enkele gevoelige zaken in onze samenleving pijnlijk duidelijk gemaakt. De digitale kloof is meer dan ooit aanwezig. Niet enkel in Vlaanderen, maar over heel de wereld. Hoe zorgen we ervoor dat we deze kloof niet nog groter maken?

David Edwards: "Ik zie veel verschillen tussen de landen in Europa. Veel landen hebben een brede toegang, maar in te veel landen is er een techno-

logiekloof die niet wordt aangepakt. In sommige landen worden leraren ook helemaal niet betrokken om deze kloof aan te pakken. Er zijn ook kwesties als misbruik, fake news en de noodzaak van mediageletterdheid. Het is vooral een uitdaging in landen met autoritaire leiders. Toegang tot het internet en media is niet noodzakelijkerwijs een voordeel als een autoritaire regering de inhoud en de gesprekken controleert. We moeten dus een serieus gesprek voeren over technologische connectiviteit. De bevolking moet het recht hebben om vrij te communiceren, zonder censuur en fake news."

Vakbonden spelen hier een belangrijke rol in. Zeker ook nu tijdens de crisis.

David Edwards: "We hebben nu een ongekende verantwoordelijkheid naar onze leden en onze maatschappij. We moeten ervoor zorgen dat het antwoord van de regering democratisch en niet autoritair is. Dat is belangrijk. Ik denk dat het onze belangrijkste taak is om niet alleen de vragen te stellen. We moeten ook het antwoord vormgeven. Het is onze taak om oplossingen te vinden voor de noden van de leraren en de leerlingen."

Dromen van een coronavrije toekomst

Hoelang deze crisis duurt, weten we niet. Hoe het ons zal beïnvloeden als maatschappij en als vakbond is ook nog een vraagteken, al heeft David hier wel een zicht op. David Edwards: "Ik denk dat niemand uit deze crisis komt zoals voorheen. De crisis zorgt ervoor dat we dingen die altijd al wel belangrijk zijn geweest op een hele nieuwe manier bekijken. En dat bedoel ik heel breed. Ik denk dat ik het woord "solidariteit" in de afgelopen drie weken al meer heb gehoord dan de afgelopen drie decennia. Zelfs de Amerikaanse televisiezender CNN pleit nu voor solidariteit. Wij, de vakbonden en onze leden, wij zijn de mensen van solidariteit. Wij zijn georganiseerd rond de waarden van collectieve verantwoordelijkheid én veiligheid en zekerheid van onze werkplekken. We staan voor de gezondheid en het welzijn van gezinnen in onze samenleving." De samenleving kijkt nu ook met andere ogen naar onze leraren. David Edwards: "Ik denk dat leraren nu veel respect krijgen tijdens de crisis voor het werk dat ze doen. Zeker zij die in scholen gebleven zijn om kinderen van ouders in essentiële sectoren les te

geven. Ook ouders beseffen nu hoe moeilijk het is om te onderwijzen."

Ook vakbonden zullen zich herbronnen.

David Edwards: "Vakbonden denken nu ook na over de manier waarop ze communiceren met hun leden, over de manier waarop ze naar buiten komen, over wat ze investeren in fysieke verplaatsingen. Ik denk zeker aan mijn eigen CO₂-voetafdruk nu ik weet hoe productief we online kunnen zijn."

Neveneffecten wereldwijd

Nu we voelen hoe COVID-19 grip heeft op onze manier van leven, zien we onverwachte neveneffecten. Veelen mensen zitten verplicht thuis, afgezonderd van elkaar. Ook leraren. Alle leraren moeten nieuwe manieren bedenken om het onderwijs tot bij de kinderen te brengen. Ze vinden mekaar in hoe ze samen de crisis bestrijden. Over heel de wereld verenigen ze zich in hun doorzettingsvermogen en inventiviteit. David Edwards: "Uiteindelijk zijn dat onze waarden: onze inzet voor democratie en leerlingen, elkaar helpen en bijstaan. Dat is het weefsel van vakbonden. Het manifesteert zich op vele manieren. Ik heb gehoord van vakbonden over heel de wereld die nu groeien. In Australië, Canada, Noorwegen. Heel wat mensen zoeken de vakbond op nu. Ik denk dat iedereen het gevoel heeft dat we de regels moeten veranderen. We moeten rechtvaardiger zijn en we zullen dat pas bereiken als we samen via onze vakbond werken aan een publieke sector die iedereen de instrumenten geeft om gezond en productief te zijn. Ondertussen hebben we een wereldwijde golf van nationalisme die de publieke sector en landen aanvalt, waardoor triljoenen dollars verloren gaan door corruptie en belastingontduiking. Dit is ook de context van de huidige crisis. De uitholling van de publieke sector is in het voordeel van veel particuliere bedrijven en individuen. Maar het is de antithese van duurzaamheid en maakt het moeilijker voor ons om onze samenlevingen in de post-COVID-19 wereld te herstellen. Investeren in openbare onderwijssystemen, met opgeleide professionele leraren en ondersteunend personeel, zijn van fundamenteel belang voor de rechtvaardige en productieve mensgerichte samenleving die we allemaal willen. Dat is het resultaat van de strijd voor onze waarden."

De digitale sneltrein

Sinds de start van de crisis zitten wereldwijd meer dan 1,5 miljard kinderen thuis, waarbij 63 miljoen leraren hen proberen bij te staan. We zijn in onderwijs massaal op de digitale trein gesprongen. Ook In Vlaanderen.

Momenteel volgen jullie in grote getalen bijscholingen over afstandslesgeven via uitgeverijen. Bijna 5000 leraren lager onderwijs hebben de opleidingen Bingel bij uitgeverij Van In gevolgd, waaronder velen van jullie tijdens de paasvakantie om voor te bereiden op het pre-teachen. Dat toont ontzettend veel doorzettingsvermogen en engagement, maar brengt tegelijkertijd een pijnpunt in ons onderwijs naar boven.

Deze opleidingen moeten vervat zitten in jullie opleiding of professionaliseringstraject binnen de school. Naast de verhoging van de ICT-budgetten hebben we dringend nood aan omkadering en materiaal om effectief de vaardigheden bij jullie leerlingen bij te kunnen brengen.

Lees 'Co-ro-na-ler-en' op blz. 14-15.

'Leraren krijgen nu veel respect voor het werk dat ze doen. Ook ouders beseffen nu hoe moeilijk onderwijzen is.'

David Edwards
Education International

FOTO
Nick Morrison